

СКОРОТЕЧА.

(*Courier.*)

Число 10.

Четвртакъ 4. Фебруара 1843.

Год. II.

НАРОДНА ПЕСМА.

Одъ како е заратио хорје
И Србию крыломъ закрылю:
Чудни змаи крозь Србию лете
Непрестано оштро Туркомъ прете. —
Све бы Турцы свое благо дали
Само соко да имъ мира даде.
Сивый соко Србскій Юнакъ Велько.
Али соко за благо не марн
Веѣтъ онъ яши своего коня зеленка
Вѣ шу се одъ злата чепенка,
Блеста му се одъ Русса колаина,
Сли му се бинѣшь одъ два лица,
Юнакъ лети крозь турску ордию
Да онъ србску добіе краицу:
Нагло Турцы одъ вѣга бегаше
И овако они говораше.
Бала кардашь! да добра юнака
Вельку не ма подобна юнака.
А Србъ вели: Весела му Майка.

Саобштію Срболюбъ.

ДОДАТАКЪ КЪ ПОВѢСТИ ВЪРОИСПОВѢДАНЯ. *)

Отаць къ Сыну

одъ С. Г. М.

Довде самъ ти приповѣдао о мудра-
цы! и вѣроучительн, кои су вѣроисповѣ-
давѣ вводили и предавали; садъ ѣу ти
пакъ говорити о онима вѣроучительма,
кои су текъ у полакѣ вѣроучительн
были, и зато се у правомъ смыслу пра-

*) Число Скор. 37. 1842.

ведно могу назвати Изувѣри - Фанатицы
Schwärmer; — ови су додуше имали нѣко
понятіе о природномъ вѣроисповѣданію,
но нису овомъ слѣдовали. Они нису вѣ-
роисповѣданѣ учили у природи, него у
нѣовой фантази. И тако се често тако-
кова смѣса одъ чувственности и нечув-
ственности, одъ ума и безумія родила,
да се едва и трагъ природногъ вѣроис-
повѣданя у нѣой открыти мого. Ови бе-
зумници држали су себе за особито освѣ-
тлѣне и одуховлѣне, чинило имъ се, да
съ Богомъ и духовы сообраштаваю се,
и у сну и привидѣнію изъ уста къ уст-
ма поученѣ добываю, и ова поученя,
коя свойственно ништа друго нису
была, него игра нѣове кренуте во-
ображеня моћи, казивали су и спри-
обштавали своимъ послѣдовательмъ.
Многи су одъ овы естимъ добро, да и
врло добро мыслили и намѣравали; но
неотице су паче неисказано зло почи-
ли. Будуѣи да велика часть людій радіе
фантазира — бунца — него умствуе, и
у шареной воображеня игри више заба-
ве находи, него у чистомъ умствованію;
то су ови фанатицы много одобреня и
приврженника у людству начили и има-
ли, и текъ единомъ въздѣланію ума нма-
мо благодарити, што се ова стваръ на
честь човечества у садашнѣ време зна-
тно изменула. Меѣутимъ су се многа
одъ овы бунцаня и у вѣроуставе под-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

крала и увукла, и Мудрацы ће још много стотина година имати посла, докле сва ова истребе и устрани. Шта више, многа су се одъ овы [такове знаменитости већ удостоила, да бы се данасъ едва тко усудио шта противъ њи јавно рећи и учинити. Мудрацы и вѣроучители у овомъ владающе као прави Мудрацы; и текъ еданъ другомъ на уво шапћу, да су сананя и бунцаня; а овамо се народъ круто њи држи, и у њима савъ свой миръ и све свое блаженство находи и ужива: ово се тыче Фанатика или Бунцателя. —

(конаць слѣдує.)

АБДУЛОВА СРЕЋА.

Морална приповѣдка изъ дѣла Соаве.
(продуженіе)

Абдуль пошто ово чув, замисли се. Да се срећа налази у сиромаштву, и тежачкомъ животу, чинило се в њѣму невѣројатно: ерѣ прво у изобилности и лакомъ животу среће наћи немогаше. Онѣ се пусти са старцемъ у дубльи разговорѣ. Чудіо се в непрестано, како ꙗсе простота безазленнымъ мыслима и желяма увеселява. — Добро, рекне старцу, ма мени в зачудо, да вы угнѣтени свагдашньомъ тешкомъ радньомъ можете се још сретњима називати?

„Ономе“ настави стараць, кои се одъ младости на безпослицу навикнуо, чини се може быти наша радня велика мука; али нами се не чини другоачіє, ванъ као една игра. Гледайте ме овако стара, мени никадъ ни в врієме дулѣ и невольнїє, већ кадъ самъ што слабѣ, или болестанѣ, те не могу радити. Онда ми се данъ година чини. А ба ѣ самъ у дѣлу и послу, зачудимъ се како ми брзо данѣ прође. Вами пакъ грађаномъ чисто се види на лицу нека дангубица.

„Шта, зарѣ ни в горе „продужи Абдуль“ данѣ на данѣ тѣло свое ронуті.“

„Сужанѣ се мучи, и тѣло свое рони“ привати стараць, кои мора свою злу судьбину макарѣ скапао, трпѣливо да сноси, а ни в властанѣ кукаваць да почине, када се умори. Кодѣ насѣ фала Богу тога нема. Я када се уморимъ, посадимъ се гди у ладѣ на траву и почивамъ. Ако ꙗкоу мало и проспавати, нитко ми небрани. Оваковымъ начиномъ устаемъ я опетѣ на радню, съ новима и приумноженымъ силама. Мене не силує нитко да морамъ радити, докѣ одъ тешкогъ зноя и труда не паднемъ, ванъ радимъ онолико, колико могу. Судимъ дакле, да овакова радня не може се називати мука, нити неподносимо бreme већ прїятна забава, и увеселенїє. Овако мы мой господару! послуємо, пакъ смо вазда веселе ѣуди, задовольни, тѣломъ здрави и крїепки. Нашѣ умѣ ни в никадѣ скорбнымъ мыслима ни бригама смуѣнѣ, нити намѣ срдце грижомъ повреѣено, као што в напротивъ многогѣ лѣнштине и безпосленика! Да в вами знати, како се насѣ вло прїима, како ли намѣ в санѣ сладакъ. У исто врієме помыслившє на плодѣ и родѣ, кои намѣ благодатно зрїє и расте, заиста питамо се чисто некомъ милотомъ, и веселомъ надеждомъ, ков вы богати и велакаши може быти и непознаете.

Найманѣ дѣлце, да и свакій коракъ, кои я у моіой баштини учинимъ, опоминѣ ме на милу жетву, и на сабиранѣ осталь плодова. А то исто опоминяѣ, и такова мысао, раѣа у мени велико задовольство.

„Бстѣ рекне Абдуль, маи тай плодѣ кои вы читаво божїє лѣто тежачеѣи криваво заслужувте, опетѣ в мала стварѣ спроѣу оны сласти, ков мы богати уживамо, и безѣ труда и безѣ губитка времени.“

„Када я изжеднимъ „одговори стараць, отидемъ доле на овай поточиѣ, пакъ што ми се мари, ако ће другїй савѣ

Хоангъ попити. Землѣ мое и мое стадо даю ми ране и смока, колико ми в доста, пакъ шта ћу выше тражити. Срећа се несостои у единомъ иманю, већ у задовольномъ уживаню онога, што намъ доноси наша радиностъ; а јошгъ къ томе и умѣштво, знати оно чувати, што имамо. Вы, кои се топите у изобилности и добру, вы сте сиромашни одъ мене. Ваше в задовольство неограничено. Вашимъ желяма нема ни края, ни конца. Што выше имате, све бы сте то выше имати желѣли. Истина мати природа захтѣва и одъ насъ неке мале потребе; али мы те лако набавлямо. Вами пакъ хиляду други, мени непознати, брига, причинява сваки данъ бдѣ и неспокойство. Вѣруйте мени овако стару, коино самъ у животу много видю, и искусию — по градови нечув се ништа манѣ ковѣкви смѣшенія, узнемиреногъ и злобногъ живота, него по сели мира и тишине — вѣруйте ми велимъ, да су три ствари нуждне човеческой срећи, и те су му као очный видъ потребне као; миръ пословаѣ, и задовольство! Ако знате вашъ духъ примиравати; удалявати се одъ неприятельства и неслоге, и кропити пламтеће ваше страсти. Ако сте кадри поднести горке судьбине, коѣ люде постизаваю? Ако знате избѣгавати безпослицу, и забавляти се чимъ корыстнимъ. Ако умѣсте Небомъ даровано вамъ иманѣ, было оно велико, или малено, памятно разполагати, и шнѣнимъ зодоволявати се, онда ћете быти срећни и пресрећни.

(конецъ слѣдуе)

ЧОВЕКЪ И ГОДИНЕ НЪГОВОГЪ ЖИВОТА.

Кадъ Богъ види, да в све добро, што в створю, а онъ онда сазове къ себи човека и осталу животиню, да имъ године живота определи, Првогъ дозове

творецъ преда се човека, комъ овако проговори: „Човече! тебе поставлямъ Царемъ целе землѣ; дамъ ти благородно лице, и бистаръ разумъ, да можешъ мислити и говорити. Свако земальско створенѣ быће подъ твоимъ влашћу, тако быћешъ господаръ надъ своимъ животиньомъ, коя се на землѣ, у води и воздуху наоди; и живићешъ тридесетъ година.“

Човекъ са овимъ незадоволянь остави благогъ створигеля, ядикуючи и говорећи: Шта ми вреди, што самъ земальскій Царъ и што радость свега уживамъ, кадъ ће ми сва радость текъ само тридесетъ година траяти. Завидливо и злобно в человекъ далѣ слушао, што в Богъ осталу животиню съ дужимъ животомъ обдарю.

Дође редъ на магарца, кои одъ Бога оваку заповестъ добѣ: „Ты ћешъ радити, терете носити, и подъ нѣма стѣнати, поредъ свега тога горко и ядно ћешъ се ранили! и живићешъ педесетъ година.“

„Благій створителю, повиче магарецъ, кадъ ми такове неволѣ у талъ падаю, а ты ми молимъ те пократи животъ съ двадесетъ година.“ У томъ приступи за дугимъ животомъ чезнућий человекъ молећи се, да му се животъ съ магарећи двадесетъ година продужи. Свевишній смешећи се испуни му молбу.

Садъ дође редъ на пса, коме Богъ ово рекне: „Ты ћешъ кућу чувати, и лежати на благу твога господара. Твоя рана быће кости и мрве; и живићешъ четрдесетъ година.“

И пасъ се заполи, да му се животъ съ двадесетъ година пократи. И быше тако. Човекъ се и за ови двадесетъ година препоручи, и испуни му се желя.

Найпосле дође редъ на маймуна, кои добѣ ово изреченіе: Ты ћешъ быти подобаѣъ човеку, но боязливъ и детиній. Быћешъ свагда деци на подсмей, и живићешъ шестдесетъ година.“

И овај се замоли, да му се животъ пократи съ тридесетъ година. И ови тридесетъ година испроси човекъ одъ пре-
благаго Бога.—

Безъ брига и пуњъ радости ужива човекъ први тридесетъ година као царъ природе. За овимъ долазе године (одъ 30—50), у којима се човекъ мора трудити, и сабирати себи ужитакъ. И ово су године магареће. Ђ ли човекъ што сабрао и стекао, то после са страомъ чува, и ово су године пасив. Кадъ већ пређе седамдесету годину, а онъ изгуби оно мало памети, постане слабъ и детиниј, погрбљенъ ода, и бива поруга деце; и ово су нај-
после године маймунске.

съ мађ. превео

Иованъ Сремацъ.

Д О П И С Њ.

Прагъ 15. Новемб. 1842.

Пре неколико дана добысмо на наше удивленъ и бугарску „даницу“ коју Г. Павловъ у Одесси издае. По првој свезки судећи, коју самъ текъ само смотрио, не може се за садъ јоштъ ништа известно казати; ал' опетъ лепъ е то знакъ, да се подъ рускимъ скиптромъ сме и за сродногъ народа духовне потребе брижити. Нама пакъ Чесима, кои пробуђенъ панславизма съ правомъ себи приписуемо, она доказуе, да се ни смо одъ времена Добровскога бадава трудили; ерз садъ ни најбешви наши противници не могу казати, да кодъ славенски народа ни е се духовный животъ пробудио. Свакомъ се народу сјаина „Даница“ родила: даница Хорватска, Славонска и Далматинска (србска), денице (чесска), деница ютрзевка (руска и польска), ютичка (лужичко-србска) и бугарска; животворна зора на истоку свиће, и предсказуе зрачанъ, ведаръ данъ Славенства.

(Iahrb.)

ПУТЬ ПОСВЕТУ.

Два млада учена човека казанскогъ свеучилишта, Березинъ и Дителъ, добыла су одъ рускогъ владѣнја помоћъ, да могу у европейску Турску, Малу Азию, Перзию Сирию и Еги-

петъ путовати, да арапскій, перзійскій и турско-татарскій языкъ точно науче; плата имъ е на три године осигурана. (Iahrb.)

У Немачкој се начинъ пронашао, како да се кромпри осуше, чрезъ много година сачуваю и напоследку у чисто брашно сатру. Ово ако се потврди, бы ће забудућностъ одъ велике важности.

СМЕСИЦЕ.

У едно вече ходао е некій Господинъ у В... по бедему. Садъ га другій некій изненада весело поздрави съ речма: „Помози Богъ брате! и загрли га. Али — одма примети да се преварио у својој мысли, извини се дакле и пође своимъ путемъ. — Текъ што се овај мало удали, падне првомъ на паметь да види, е ли му сатъ на миру, али — сата у цену ни е было! Тронуть овимъ случаемъ, пође што брже за пређашнимъ, и почемъ га стигне, повиче: „Стани! овамо дай сатъ мой“! На кое овај дрктаюћи, съ речма: „Ево ти га брате! сатъ изъ цена пружи. Кадъ онај пређашни кући дође, упро асти се кадъ свой собственный сатъ на асталу опазн, маши се уцепъ и извади другій сатъ. Садъ наравно ништа друго чинити ни е могао, већ да у судъ отиде и стваръ као што се у право догодила яви. Текъ што овај то учини, ал ступи на врата и другій ту же њн съ, да му е сатъ на силу пре одногъ часа узетъ. — Садъ се текъ управо стваръ, као што се догодила, обелодани, и они внае, да су еданъ на другогъ бадава подозревали.

3.) О Г Л А С И Т Е Л Ъ.

Херманъ Енгландеръ препоручуе своју у великомъ ново отворену трговину.

(У Бургмановой кући на новомъ торжишту.)

Гди се знатно количество свакояки свилены марама, пруслука, хальина, помодны и лепи пантльика, ибришима, мула, памука, сваке струке конаца, Tull-Anglais еспапа, и други памучны производа по најприличнио цену у великомъ избору у свако, особито у вашарско доба добыти може.

У шестн месеца Фебр. 1843.

Издаватель Димитрій Ювановићъ. (Bastei Gasse Nr. 349)

У ПЕШТИ словима Баймеловымъ.